

Základní škola, Česká Lípa, 28. října 1733, příspěvková organizace

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

školní rok 2021/2022

Školní metodik prevence:

Mgr. Monika Srubková

OBSAH

OBSAH	2
1 ÚVOD.....	3
2 PRINCIPY PREVENTIVNÍHO PROGRAMU	4
3 STRATEGIE A METODY	4
3.1. VZTAH UČITEL –ŽÁK	4
3.2. SKUPINOVÁ PRÁCE	4
3.3. PROJEKTOVÉ VYUČOVÁNÍ A CELOŠKOLNÍ PROJEKTY	5
3.4. INDIVIDUALIZOVANÉ HODNOCENÍ, SLOVNÍ HODNOCENÍ, SEBEHODNOCENÍ, ZPĚTNÁ VAZBA SKUPINY	5
3.5. KOMUNIKACE S RODIČI, ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI.....	5
3.6. PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA.....	5
4 PODMÍNKY ŠKOLY	5
5 ANALÝZA SITUACE VE ŠKOLE A JEJÍ VYHODNOCENÍ.....	6
6 STANOVENÍ CÍLŮ MPP.....	6
<i>Dlouhodobé cíle (cíle ŠPP, ŠVP) .....</i>	<i>6</i>
7 HLAVNÍ ÚKOLY ŠKOLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU PRO ŠKOLNÍ ROK 2020/2021	7
7.1. PRO ŽÁKY	7
7.2. PRO RODIČE.....	8
7.3. PRO PEDAGOGY	8
8 FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ.....	8
9 ZPŮSOB MĚŘENÍ EFEKTIVITY PROGRAMU, EVALUACE.....	9
10 DOKUMENTACE	9
11 PROPAGACE PROGRAMU	9
12 AKTUÁLNÍ LEGISLATIVA	9

Motto:

Smysl má taková prevence, do které se zapojí všichni a která povede ke zdravému životnímu stylu, posilování kvalitních mezilidských vztahů, rozvoji a podpoře sociálních kompetencí a tím k vytváření zdravé společnosti.

1 Úvod

Strategie budování zdravé školy:

- Škola nesmí být tradiční hierarchickou institucí, musí být institucí, kde je zdůrazňována nejen svoboda, ale i odpovědnost a zachovávání pravidel, spravedlnost, spoluúčast a spolupráce.
- Školní práce musí být postavena na dvou základních principech. Na respektu k potřebám jednotlivce (žáka stejně jako učitele) a na komunikaci a spolupráci uvnitř školy všech se všemi a mezi sebou (učitelů, žáků, rodičů) i vně školy (školy s obcí a dalšími partnery).
- Pokud má být preventivní program účinný, je důležité zapojení **všech aktérů života školy** – žáků, rodičů, učitelů i ostatních zaměstnanců školy. Škola musí být jako jeden ucelený organismus, ve kterém vše funguje na základě vzájemné spolupráce. Bez účasti všech není žádná změna a rozvoj reálně dosažitelný a trvale udržitelný. Pokud nejsou tyto podmínky respektovány, nemůže být úspěch programu ani rychlý, ani snadný a efektivní.
- Preventivní ochranné kompetence žáků musí být vytvářeny nejen konkrétními informacemi o jednotlivých společensky nežádoucích jevech, informacemi o zdraví a zdravém životním stylu, ale i osobnostním a sociálním rozvojem a výcvikem sociálně komunikativních dovedností.
- Preventivní působení musí mít výchovně vzdělávací charakter.

Preventivní program je realizován na několika úrovních:

- je začleněn do výukových předmětů jednotlivých ročníků na 1. i 2. stupni
- prostřednictvím jednorázových i pravidelně se opakujících akcí
- realizací mimoškolních aktivit
- nabídkou zájmových útvarů

2 Principy preventivního programu

- Rozvoj klíčových kompetencí žáků
- Rozvoj sociální kompetence – rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- Posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- Demokratické řízení, efektivní pravidla vzájemného soužití
- Vytváření pozitivního sociálního klimatu – pocitu důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu bez strachu a nejistoty
- Formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, humanistické postoje apod.

Znalosti, dovednosti a postoje, které si žáci osvojí, musí korespondovat s věkem a navazovat na předchozí zkušenosti. Formy vzdělávání a výchovy musí zohledňovat životní styl rodiny i působení vrstevníků.

3 Strategie a metody

3.1. Vztah učitel – žák

Budujeme vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem. Žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Učitel získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou, sociálním prostředím žáka. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodičem, širší rodinou, ostatními pedagogy, výchovným poradcem, metodikem prevence. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.

3.2. Skupinová práce

Žáci velkou část vyučování spolupracují - ve dvojicích, ve skupinách, ve skupinách napříč třídami. Učitel věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny, reflektuje s žáky skupinovou práci a podporuje tak rozvoj kompetencí týmové práce, řešení konfliktu (učitel podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu). Žáci se učí vést diskuzi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku. Jednou z možností je například vedení komunitního kruhu, ve kterém má každý právo

diskutovat na základě pravidel, sdílet své pocity, obavy, radosti, zážitky, podněty k životu třídy, klást otázky.

3.3. Projektové vyučování a celoškolní projekty

V rámci projektů se žáci mohou blíže seznámit s děním kolem sebe a aktuálními tématy. Umožňuje intenzivní spolupráci tříd v rámci ročníku. Celoškolní projekt navíc podporuje spolupráci žáků napříč třídami a ročníky. Žáci se navzájem poznávají a dokážou spolupracovat starší s mladšími. Je to podstatný prvek prevence šikany starších žáků vůči mladším.

3.4. Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny

Žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od učitele. Jsou informováni o svém pokroku i nedostacích. Je oceňováno úsilí žáka a míra jeho pokroku bez srovnávání s výkonem ostatních. Je podporován jeho individuální talent a zájem. Diferenciace výuky může probíhat prostřednictvím práce ve skupinách podle zaměření žáka. Pomáháme žákovi vybudovat si důvěru v sebe, ve vlastní síly, pozitivní vztah k okolnímu světu. Nabízíme doučování, kroužky pro děti s SPU, i kroužky pro žáky mimořádně nadané.

3.5. Komunikace s rodiči, zákonnými zástupci

Učitelé nabízejí všem rodičům možnost individuální konzultace a vyzývají rodiče, aby tuto možnost využívali. Pravidelná informovanost i rychlá komunikace mezi školou a rodiči/zákonnými zástupci je umožněna prostřednictvím elektronické žákovské knížky.

3.6. Pedagogická diagnostika

Učitel věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje s rodiči a výchovným radcem, který se zapojí do diagnostického a terapeutického procesu. Případně je využíváno dalších odborných institucí.

4 Podmínky školy

Jsou uvedeny ve Výroční zprávě školy.

5 Analýza situace ve škole a její vyhodnocení

Analýza situace ve škole je stěžejním výchozím materiálem pro úpravu preventivního programu školy. Prostřednictvím šetření můžeme stanovit hlavní cíle programu.

Hodnotící zpráva preventivního programu 2019/2020 je součástí Výroční zprávy školy.

6 Stanovení cílů MPP

Dlouhodobé cíle (cíle ŠPP, ŠVP)

- vytváření optimálního klimatu školy a sociálních vztahů, při kterých dochází ke zvyšování sociální kompetence dětí, k rozvoji dovedností, které vedou k odmítání všech forem sebestrukce, projevů agresivity a porušování zákona
- výchova dětí ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoji harmonické osobnosti (s pocitem spokojenosti, chuti do života, tělesného i duševního blaha)
- průběžné sledování konkrétních podmínek a situace ve škole z hlediska rizik výskytu sociálně patologických jevů a uplatňování různých forem a metod umožňujících včasné zachycení ohrožených dětí
- zabránit vzniku a šíření sociálně patologických jevů, zvýšit odolnost dětí a mládeže vůči těmto negativním vlivům
- maximálně aktivně zapojit všechny aktéry školy (žáky, rodiče, učitele i ostatní zaměstnance školy) do života školy
- problematika prevence veškerého rizikového chování je začleněná do ŠVP a je přirozenou a neoddělitelnou součástí výuky jednotlivých předmětů a veškerého dění života školy

7 Hlavní úkoly školního preventivního programu pro školní rok 2021/2022

Pokračujeme ve všech pozitivních preventivních aktivitách a činnostech školy realizovaných v minulých letech, které se staly běžnou součástí života školy a které jsou kladně vnímány ze strany učitelů, žáků, jejich rodičů i ostatní veřejností.

7.1. Pro žáky budeme

- realizovat preventivní strategii v jednotlivých ročnících a předmětech začleňováním preventivních témat do výuky jednotlivých předmětů (viz. Průřezová témata ŠVP)
- na 2. st. realizovat pravidelné třídnické hodiny (min. 2 hod./měsíc) zaměřené na zvyšování sociálních kompetencí žáků, posilování pozitivních vztahů v kolektivu a posilování důvěry k TU, nastolování atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- podporovat rozvoj zdravé sebedůvěry, fyzického, psychického i sociálního zdraví
- zaměřit se na předcházení školní neúspěšnosti (chceme zdravě sebevědomé jedince) – individuální přístup a plán podpory, doučování, čtenářské kluby
- zaměříme se na prevenci patologických jevů spojených s využíváním internetu a mobilních telefonů (kyberšikana)- hodiny IaK, preventivní programy
- pozitivně podporovat tvorbu a následné dodržování pravidel vzájemného soužití třídy
- každá třída si vytvoří pravidla soužití třídy, jejich plnění bude vyhodnocovat během roku při třídnických hodinách
- odporovat mimoškolní akce se třídou (výlety, návštěvy kulturní akcí, ozdravné a sportovní pobyty, poznávací zájezdy...)
- dle možností zajišťovat celou řadu besed, preventivních programů, exkurzí – spolupráce se sdružením Maják (preventivní programy 2. - 9. ročník přednášky, Zdravé zoubky, Zdravý životní styl, Bezpečně s internetem, Čas proměn, Digitální stopa, Hrou proti AIDS ...)
- podporovat různé celoškolské soutěže – výtvarné, sportovní, vědomostní
- prohlubovat častější spolupráci mezi mladšími a staršími spolužáky, společné setkávání v zájmových útvarech, a při společných celoškolských aktivitách (školní projekty, školní sportovní dny, recitační soutěže, školní akademie, Škrpál, letní tábory, akce Školní samosprávy)

7.2. Pro rodiče

- zajistíme informovanost prostřednictvím třídních učitelů na třídních schůzkách, webových stránkách školy
  - o preventivní strategii školy
  - o školním řádu
  - o kompetenci školního metodika
  - o výměně informací a formě spolupráce
- prostřednictvím elektronické žákovské knížky budeme vést pravidelnou komunikaci se zákonnými zástupci žáků
- budeme spravovat sekci na webu školy, ve které rodiče najdou adresář poskytovatelů služeb s ohledem na problematiku zvládnutí rizikového chování dětí
- uspořádáme Vánoční jarmark a rozsvícení ván. stromu, společenský večer školy, turistický pochod Škrpál, školní akademii
- nabídneme zajímavé přednášky (školní zralost, kybersvět aj.)

7.3. Pro pedagogy budeme

- zajišťovat stálou informovanost
- podporovat prohlubování vzdělávání pedagogů, doplňovat učitelskou knihovnu, nabízet DVPP
- podporovat všechny mimoškolní akce se třídou (výlety, kulturních akce, sociální výcviky, ozdravné a sportovní pobyty, poznávací zájezdy...)

Veškeré informace i důležité dokumenty, materiály najdou učitelé na interním disku N ve složce PREVENCE, také na webu školy.

8 Finanční zajištění

K plnění cílů preventivního programu je zapotřebí zajistit potřebné finanční prostředky.

Zdroje financování:

- Z grantů vyhlašovaných MŠMT, krajským úřadem, městským úřadem
- Prostředky školy
- SRPDŠ
- Příspěvky rodičů na jednotlivé akce

9 Způsob měření efektivity programu, evaluace

- Třídní učitelé a metodik prevence průběžně sledují plnění jednotlivých cílů programu
- Na konci školního roku dojde k celkovému vyhodnocení preventivního programu, který se stane součástí Výroční zprávy školy a východiskem k úpravě MPP pro další školní rok

10 Dokumentace

- Budeme shromažďovat veškeré informace a zpětné vazby v průběhu roku (tř. učitelé, výchovný poradce, metodik prevence)
- Budeme evidovat výskyt rizikových forem chování u jednotlivých žáků tříd (tř. učitelé, popř. MP, VP)
- Veškeré informace zaznamenáváme, včetně záznamů o rozhovorech se žáky, s rodiči (zajistí tř. učitel, výchovný poradce, popř. metodik prevence)
- Všechny akce jsou zaznamenány v eTK a Plánu akcí
- Krizový plán pro PP – co dělat, když... vytištěný ve sborovně, elektronicky
N:\PREVENCE\ŠPP

11 Propagace programu

- Prostřednictvím webových stránek školy – www.zs-spicak.cz
- Školního časopisu Hrupka
- V městském i regionálním tisku

12 Aktuální legislativa

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/pravni-predpisy-1>

Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, č. j. MSMT-10 194/2002-14. MŠMT [online]. [cit. 2018-07-01]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicky-pokyn-ministerstva-skolstvi-mladeze-a-telovychovy-k-jednotnemu-postupu-pri-uvolnovani-a-omlouvani-zaku-z-vyucovani-prevenci-a-postihu-zaskolactvi-predkladaci-zprava-a-text-pokynu>